

Vergaderjaar 2025–2026

32 793

Preventief gezondheidsbeleid

32 279

Zorg rond zwangerschap en geboorte

Nr. 874

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID,
WELZIJN EN SPORT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 november 2025

In het commissiedebat Publieke Gezondheidszorg op 10 september 2025 (Kamerstuk 32 793, nr. 856) heb ik in reactie op vragen van het Kamerlid Dobbe (SP) toegezegd¹ in gesprek te gaan met Dokters van de Wereld over abortuszorg voor onverzekerde vrouwen. In Nederland is abortuszorg gratis voor verzekerden onder de Wet lanbdurige zorg (Wlz); in principe iedereen die in Nederland woont of werkt. Voor degenen die niet onder de Wlz vallen, zoals ongedocumenteerden, geldt in de regel dat de kosten van abortuszorg niet worden vergoed. Voor klinieken is er de mogelijkheid hun financiële reserves (opgebouwd uit subsidie) te gebruiken voor de bekostiging van abortuszorg aan vrouwen die daar niet voor verzekerd zijn en dit zelf niet kunnen betalen.

Inmiddels heeft het Ministerie van VWS Dokters van de Wereld gesproken over hoe de toegang tot abortuszorg voor deze vrouwen in de praktijk uitpakt. Hieronder volgt een korte terugkoppeling van dat gesprek. Ik beschouw mijn toezegging hiermee als afgedaan.

Dokters van de Wereld is op dit onderwerp momenteel landelijk, maar vooral in de regio Amsterdam, actief. Daar leiden zij op jaarbasis enkele tientallen ongewenst zwangere vrouwen die geen toegang hebben gevonden of barrières ervaren naar een abortuskliniek. Dokters van de Wereld geeft aan dat hun hulpverleners via verschillende wegen in contact komen met onverzekerden, maar dat er ook een groep is die onzichtbaar blijft. Het vinden van de weg naar zorg- en hulpverlening voor deze mensen ziet de organisatie als de grootste uitdaging. De vrouwen die Dokters van de Wereld wel bereiken, hebben uiteenlopende achtergronden. Vaak gaat het om ongedocumenteerde arbeidsmigranten of EU-ingezetenen die soms al vele jaren «zwart» in Nederland werken, of om internationale studenten. Slechts zelden gaat het om vrouwen die uit een asielprocedure komen. Wat verder opvalt is dat ongedocumenteerde

¹ TZ202509-095

vrouwen die abortuszorg nodig hebben relatief vaak al behoorlijk ver gevorderd zijn in de zwangerschap (tweede trimester). Dokters van de Wereld heeft goede banden met een aantal klinieken, en vindt uiteindelijk altijd een kliniek die de vrouw kosteloos of tegen een symbolisch bedrag alsnog kan helpen. Soms komt het voor dat een kliniek hiervoor op een bepaald moment geen ruimte heeft. In dat geval wordt doorgezocht naar een andere kliniek, zodat de vrouw alsnog geholpen wordt. De gemeente Amsterdam heeft op verzoek van de gemeenteraad en na overleg met abortusklinieken een extra noodfonds ingesteld waar abortusklinieken een beroep op kunnen doen om de kosten van een abortus vergoed te krijgen.

Kamerlid Dobbe vroeg zich af of de buffers van abortusklinieken wel zijn bedoeld voor abortus voor onverzekerden. Ook vroeg zij zich af of de buffers toereikend zijn.

De buffers (egaliseriereserves) die klinieken vanuit subsidie mogen opbouwen, zijn bedoeld om financiële tegenslagen op te vangen, maar kunnen ook gebruikt worden om behandelingen voor onverzekerden te bekostigen². Uit de financiële analyse die in 2024 is gedaan in het kader van de evaluatie van de Subsidieregeling abortusklinieken, bleek dat de tarieven voor abortuszorg toereikend zijn voor het overgrote deel van de klinieken³. Het merendeel van de abortusklinieken haalt een positief resultaat en beschikt over financiële reserves. Die reserves kunnen zoals gezegd ook aangesproken worden om zorg voor niet-Wlz verzekerde vrouwen te bekostigen.

Ik ben dankbaar voor de waardevolle hulp die Dokters van de Wereld biedt aan deze groep vrouwen, met name door ze te begeleiden naar de zorg die ze nodig hebben.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
J.Z.C.M. Tielen

² Kamerstukken II, 2018/19, nr. 1997

³ Kamerstukken II, 2024/25, 29 214 nr. 108